KURJER WARSZAWSKI

D. 30. Lipca.
CZWARTEK.
ROK 1829.

№ 201

WSPOMNIENIA.
Utarczka z Krzyżakami pod Tczewem 1465.

Wiadomości od Armji. W Obozie pod Derwesz Jawan dnia (9) 21 Lipca 1829 *r.* Skoro poddanie się Sylistrji dozwoliło rozrządzić rozmaitemi oddziałami wojska, które użyte były do iej oblężenia, Jenerał główno-kommenderuiący postanowił przebyć Bałkan z większą częścią sił swoich. Tym celem Jenerał *Krassowski* odebrał rozkaz aby z Głównym korpusem oblężniczym przybył bez zwłocznie do armji połączonej pod Szumlą, i aby w tymże czasie iednę kolumnę wysłał wprost z Sylistrji do Kostudzi. Jakkolwiek wielka była czynność z iaką wspomniony Jenerał zaiął się wykonaniem tego polecenia, iednakże niezbędne roboty około zasypania przykopów, naprawy wyłomów, i inne urządzenia które były skutkiem objęcia Twierdzy w posiadanie, zaięły mu dni kilka, tak, że ostatni oddział iego wojska złączył się z armią dopiero (3) 15 Lipca. Tymczasem poruszenia przygotowawcze do przeyścia gór były iuż rozpoczęte. Wojsko wejść miało pomiędzy nie, dwoma kolumnami. Kolumna prawa złożona z 14tu Bataljonów i 2ch Pułków Kozaków pod dowództwem Jenerała *Ridiger* wysłana została ku Kioprykioi w zamiarze zasłonienia boku i ułatwiania działań kolumny lewej, która złożona z 18tu Bataljonów, 16 Szwadronów i 2ch Pułków pod dowództwem Jenerała *Roth* miała rozkaz przebyć siłą niższy Kamczyk. Prócz tego Rezerwa pod dowództwem Hrabiego *Pahlen* złożona z 22 Bataljonów, 8miu Szwadronów i 2ch Pułków Kozaków, miała postępować z bliska za obódwoma kolumnami, celem dania wsparcia tej z nich, któraby go potrzebowała. Jenerał *Krassowski* z 23ma Bataljonami, 40 Szwadronami i 4ma Pułkami Kozaków pozostawał w okolicach Szumli dla uważania *Wielkiego Wezyra*, i zasłaniania linji działań wojska które zamierzono wysłać na drugą stronę Bałkanu. Wszystkie wiadomości które odbierano o nieprzyiacielu zgadzały się na to, że zaięty był wyłącznie obroną Szumli, i że dla wzmocnienia się na tym punkcie, który sądził być istotnie zagrożonym, odsłonił niższą część Kamczyka. Turcy działali tym sposobem wmyśl naszą; szczególniej przeto starać się należało, aby im nieotworzyć oczu, nieodkryć prawdziwych naszych zamiarów, i utrzymać w błędzie, ile być może najdłużej. W tym celu wojska wyruszały z obozu pod Szumlą w nocy pokryiomu, i w tenczas tylko gdy próżne w obozie miejsca można było zaraz zapełnić wojskiem z Sylistrji przybywaiącem. Tym sposobem pierwszy oddział Jenerała *Krassowskiego* wstąpił w nocy z dnia (1) 13 na (2) 14 Lipca w miejsce Korpusu Jenerała *Rotha*, a w nocy z dnia (3) 15 na (4) 16 Korpus Jenerała *Ridigera* zmieniony został przez drugi oddział Jenerała *Krassowskiego*. Rezerwa Hrabiego *Pahlen* i Korpus Jenerała *Krassowskiego* opuściły obóz pod Jndzikiwi przed Szumlą dopiero w nocy z dnia (5) 17 na (6) 18. Korpus Jenerała *Krassowskiego* pozostał w pozycji pod Jenibazar, a rezerwa która towarzyszyła Główney Kwaterze udała się aż do Dewno. *Wielki Wezyr* nieprzeszkadzał by-

najmniej poruszeniom naszymi z przed Szumli. Wysłał tylko z Twierdzy dnia (6) 18 zrana około 1,000 koni które rozłożyły się z ostrożnością przed przedniemi czatami Kozaków. Tymczasem kolumny Jenerała *Rotha* i *Ridigera* szły ciągle ku Kamczykowi; pierwsza przez Dewno i Hassanlar, druga przez Markowczy i Kiudikiwi. Kamczyk rzeka nieszeroka wprawdzie, lecz bystra mająca rzadko gdzie przejścia a to niebezpieczne, była pierwszą przeszkodą, którą przejść wypadało dla dostania się do Bałkanu. We wszystkich miejscach przystępnych Turcy mieli Okopy obsadzone Armatami. Jenerał *Ridiger* przybywszy do Kadikioi dowiedział się że w Kiuprikoi nieprzyiaciel miał 3,000 ludzi na stanowisku, którego niepodobna było zdobyć z frontu bez znacznej straty. Postanowił więc wysłać wprost ku Kiuprikioi Jenerała *Żyrow* z dwoma tylko Bataljonami i Pułkiem Kozaków dla zabawiania Turków, gdy tym czasem sam z całą siłą przedsięwziął obejść ich przeprawiaiąc się przez Rzekę pod Czalimały o pięć lub sześć wiorst po niżej Kiuprikici. Dnia (5) 17 o szóstej wieczor stanął pod Szalimaty gdzie zastał około 1,000 Turków którzy pierzchneli za iego zbliżeniem się, zostawiwszy Obóz i trzy Chorągwie. W nocy Jenerał *Ridiger* rzucił most i przebył rzekę, a (6) 18 rano, zostawiwszy ieden Bataljon w Szalimaty, udał się z 10ma Bataljonami do Kiuprikioi gdzie dowodzący Basza dwutulny *Jussuf* chciał się opierać, i uszykował się do bitwy na wzgórzach tej wioski. Jenerał *Ridiger* rozkazał Jenerałowi Xięciu *Gorczakow* na czele 35, i 36 Pułku Strzelców udać się wprost na nieprzyiaciela, a Jenerałowi *Rogowskiemu* na czele 37, i 38, Strzelców polecił obejść Turków z prawej strony. Wojska nasze poszły naprzód odważnie, przy odgłosie bębnów, wramie broń i bez wystrzału. Nieprzyiaciel pierzchnął i ścigany był przez Jenerała *Rogowskiego* który mu zabrał cztery Armaty, i nieco Niewolnika. Obóz *Jussufa* Baszy, i dwie Chorągwie wpadły także w ręce zwycięzcy. Nadmienić wypada że w stanowczym szturmie do Kiuprikioi niestraciliśmy ani iednego Człowieka. Dnia tylko poprzedniego podczas Attaku do Czalymuty i podczas demonstracji Jenerała *Żyrow* mieliśmy 13 zabitych a 81 ranionych. Jenerał *Ridiger* zostawiwszy cztery Bataljony Jenerała *Rogowskiego* w Kiuprikioi udał się sam poniżej prawym brzegiem Kamczyka dla wspierania na przypadek potrzeby Jenerała *Roth.* Jenerał ten stanął także nad brzegami Kamczyka dnia (5) 17 w miejscu gdzie droga z Warny do Burgas przecina tę rzekę. Nieprzyiaciel zajmował na drugiej stronie okopy obsadzone 12 działami. Rozpoczęła się z obu stron mocna Kanonada. Jenerał *Roth* widząc ią bezskuteczną postanowił z swej strony oskrzydlić Turków przeprawiaiąc się o 7 wiorst poniżej ich stanowiska przy Wsi Dulger. W nocy więc zostawiwszy Jenerała *Frołow* z kilkoma Bataljonami na wielkim Gościńcu, sam na czele 14tu Bataljonów udał się drogą poprzeczną prawie nieprzebytą, prowadzącą do Dulger. Turcy mieli tam także Okopy lecz bez dział, Nader zła droga, cztery mosty które na tyluż odnogach Kamczyka rzucać trzeba było opuźniły nieco nasze działanie. Dnia (7) 19, dopiero o świcie przebyto Rzekę. Jenerał *Williaminów* na czele 4ch Bataljonow uderzył na okopy nieprzyiacielskie, i zdobył ie bez trudności. Turcy rzuciwszy broń, uciekli. Jenerał *Roth* korzystaiąc z tego pomyślnego wypadku udał się natychmiast ku Derwisz Jowan, gdzie znajdował się główny obóz *Ali-Szefika* Baszy dwutulnego,

któremu była powierzona obrona niższego Kamczyka. Pomimo trudności drogi którą wszędzie torować sobie trzeba było, podstąpiono pod obóz. Pułk nowo uformowany regularnej Jazdy Tureckiej wyszedł pierwszy do boiu. W mgnieniu oka rozbity został przez Pułk Ułanów Charkowski i Pułk Kozaków Jeżowa. Wkrótce potem okopy zasłaniaiące obóz nieprzyiacielski zdobyte były przez pułki Muromski piechoty, Charkowski, Kurlandzki ułanów i 32 strzelców, które wspierał ogień dział 16tu. Uciekaiący, dzielnie ścigani, ponieśli wielką stratę w zabitych. Zabrano nieprzyiacielowi cały obóz, 5 armat, 5 iaszczyków, 6 chorągwi i 200 niewolników. Jenerał *Frołów* dowiedziawszy się, że Jenerał *Roth* przebył rzekę, postanowił z swej strony uderzyć na nieprzyiaciela. Ochotnicy 9 i 10 Strzelców nieczekaiąc aż przejście będzie rozpoznane rzucili się w pław przez rzekę. Czyn ten śmiały zastraszył nieprzyiaciela, który 1... raz wystrzelić kartaczami zdoławszy, ściągnął swe działa i zaczął się cofać ku *Aspro*. 100 Kozaków którzy idąc zaprzykładem Strzelców przebyli rzekę poszli wpogoń za Turkami i zabrali im 1 armatę. Dnia (8) 20 Jenerał *Roth* udał się ku *Aspro*, przednia iego straż doszła do *Paljobanu*, który iest szczytem wielkich *Bałkanów*. Nieprzyiaciela taki strach ogarnął, że niepomyślał nawet bronić nam przejścia gór wysokich, które uważać można iako zdobyte przynajmniej przez lewą kolumnę; prawa kolumna Jenerała *Ridigiera* doszła dnia (8) 20 do *Fundukliden*, a przednia iej straż do *Ajsadzik*. Rezerwa Jenerała Hrabiego *Pahlen* znajdowała się d. (7) 19 w *Hasantrar*, a d. (8) 20 w *Derwesz Jawan*. Skutkiem bitw (5, 6 i 7) 17, 18 i 19, które nam z taką chwałą otworzyły bramy Bałkanu, utracił nieprzyiaciel 10 armat, 14 chorągwi, i około 400 niewolników, nie licząc wielkiej liczby poległych. Wielki Wezyr nie ruszył ieszcze z *Szumli*. Wszystkie nasze korpusa czynią dziś dalsze poruszenia.

NOWOSCI WARSZAWSKIE.

JW. Jenerał Porucznik *Kabłukow* Dowódca Dywi: 3 Kirasjerów, przybył do *Warszawy*.

Znaczna liczba Przyiaciół ś: p: *Wojciecha Bogusławskiego* znajdowała się wczoraj w Kościele XX. *Piiarów* na żałobnem Nabożeństwie. 80 Artystów i Amatorow muzycznych, pod Dyrekcją Kapelmistrza K. *Kurpińskiego* wykonało Rekwjem *Mozarta*.

W dniu 27 b. m. rozstała się z tym światem w 37 roku życia ś. p. *Juljanna z Lemańskich Gnaczyńska*. Zwłoki iej wczoraj przez liczny orszak Przyiaciół na smętarz Powązkowski na wieczny spoczynek przeprowadzone zostały.

Na *Nalewkach* za ogrodem Krasińskich, w tych dniach rozłożony będzie ogromny Namiot, w którym Sztukmistr *Bosko* okazywać będzie swe zadziwiaiące doświadczenia.

Wczoraj o godzinie 6tej przed wieczorem, deszcz lunął tak gwałtowny iakiego od dawna nie było w *Warszawie*, w ciągu 10 minut na wielu ulicach wody iuż było tyle, że dostawała się do dolnych mieszkań, mostki na rynsztokach pozrywała, uszkodziła kilka nowo muruiących się budowli. Piorun wpadł kominem do folwarku *Missjonarskiego* przy ulicy Sto Krzyzkiej, uszkodził sufity i ściany. Przez kilka sekund grad duży okna wybiiał.— Dziś rano ciepła stopni 12. Wczoraj w południe 25.— *Nów* dziś o godz: 7, min: 4, wieczorem.

Oddział 7my i ostatni *Wybranych Romansów Walter Skotta*, wyszedł z druku. Obejmuie Romans *Hetman z Chester* wydany zamiast *Wawerleia*. Zmianę tę musiał Wydawca uczynić z tego powodu, iż *Wawerlej* nie

3 tomy, iak to przez niedokładne wyrachowanie objętości dzieł ogłoszonem było, ale prawie 4 i pół tomów zwyczajnej objętości w Polskim przekładzie, byłby wynosił. Niepodobieństwem zatem było Wydawcy, otrzymawszy opłatę za 3 tylko tomy, wydać go bez oczywistej i znacznej straty. *Hetman z Chester* razem z *Ryszardem w Palestynie i Iwanhoe* tworzą obraz obyczaiów i zwyczaiów rycerskich w średnich wiekach. Zarazem Wydawca przekładu Wybranych Romansów *Walter Skotta*, ogłasza Prospekt na *Wybrane Romanse Waltera Skotta i Elektora Dunkage.* (Prospekt ten dołączony iest do dzisiejszego Kurjera.) *DONIESIENIA.*

Jest do wynaięcia od S. Michała r. b. LOKAL na RESTAURACJĄ czyli Traktjernią w Hotelu Litewskim przy ulicy Nowo-Senatorskiej Nr 476 Lit: C. Życzący takowy lokal wynaiąć, raczy się zgłosić do Właściciela lub Rządcy domu.

REWERS na złp: 5,400, wydany przez Józefa Niwińskiego na imie Tomasza Baranowskiego w r. 1824 na którym iest pokwitowanie 2,400, zagubiony został w d. 1 Lipca. Uprasza się o zwrot za nagrodą 300 zł: pod Nr 1001 przy ulicy Grzybowskiej, gdyż żadnej korzyści z takowego mieć nie może.

Zł: 140,000, są cząstkowo do wypożyczenia na 1szą Hypotekę na domy murowane w Warszawie, lub ktoby chciał zbyć pewną Hypotekę na Dobrach nie daleko od Warszawy, od której regularnie prowizja płaci się i aby dobra te za nadto niebyły zadłużone, oraz 39,000, złp: iest do dania na DOM w zastaw. Potrzebuiący niech raczą zostawić swój adres z wykazem hypotecznym i dochodów w Handlu Pana Spiskiego na Krakow: Przedm: Nr 376.

Hrabia Bieliński Senator Kasztelan ostrzega ażeby żadnych towarów na kredyt na rachunek iego nie udzielano, gdyż płacąc wszystko gotowizną, żadnego rachunku nie przyjmuie.

Podaie do publicznej wiadomości iż prawnie zajęte Ruchomości iako to: Kanapy, Komody, Szafy, Sofki, i t. p. tu w Warszawie w Rynku Starego Miasta w dniu 31 m. i r. b. o godzinie 3 z południa za gotowe pieniądze więcej daiącemu sprzedane zostaną. — *Kazimierz Alexander Garbolewski* Kom:.

Zgubioną została w Warszawie lub z powrotem z Saskiej Kępy, SZPILKA złota z Cyfrą, wyobrażaiącą L. na wierzchu Niezapominajki z Turkusików obok 1 Topaz we środku Cyfry drugi wielkości grochu zwyczajnego. Łaskawemu znalazcy ofiaruię się w miarę wartości takowej przyzwoita nagroda za zwrotem tejże do Kantoru Loteryjnego w domu Petyskusa.

W domu przy ulicy Senatorskiej pod Nr 478 wprost Pałacu Olbromskich, otworzoną została nowa TRAKTJERNIA, w której w każdym czasie Sniadań, Obiadów i Kolacji, niemniej potraw w różnym guście i smaku sporządzonych, na porcje, przy rychłej usłudze, za cenę umiarkowaną, dostać można.

Młodzieniec uzdatniony, mogący przysposabiać Uczni podczas Wakacji do examinu przy zapisach, lub Uczni z Promocjami przysposabiać do Klassy wyższej aby nabyli łatwości na późniéj, oraz mogący dawać lekcje Rysunków i pięknego Pisania, chce przyiąć obowiązek podobny, a życzący tegoż zechcą się zgłosić pod Nr 21 przy ulicy Sto Jańskiej na pierwsze piętro.

Kto w Magazynie Stroiów A. Sejdel zapomniał PULJARES z pieniędzmi, raczy go tamże odebrać.

W dniu 26 Lipca r. b. zrana zostawioną została przez zapomnienie w Ogrodzie Saskim na ławce, TABAKIERKA srebrna wyzłacana, Fabryki Tulskiej; kto takową znalazł, lub przypadkowo powziął o niej wiadomość, raczy zgłosić się do W. Warawwy Pułkownika w Pałacu Potockich na Krakowskiem Przedmieściu mieszkaiącego, gdzie oprócz wdzięczności, przyzwoitą, ieżeli żądać będzie, otrzyma nagrodę.

BRANSOLETKA z włosów damskich, płasko robiona w oprawie złotej, na której wyrobione są litery F. Ł. zgubioną została w Łazienkach Królewskich dnia 26 m. b. Ktoby ią znalazł, raczy łaskawie oddać w domu Nr 317 na Nowem Mieście położonym, na 1sze piętro, za co oprócz wdzięczności otrzyma przyzwoitą nagrodę.

W Kantorze WERTHEJMA dostać ieszcze można LOSOW do 1szej Klassy 36tej Loterji całkowitych po zł: 12 gr: 15, ćwierciowych po zł: 3 gr: 4, oraz Losów na DOM z Ogrodem po zł: 6 gr: 20. Szanownym Interessantom na Prowincji zamieszkałym dotychczasową akuratność w Korrespondencji zapewniam. — *A. Werthejm* Nr 385 na Krakowskiem Przedmieściu w domu W. Ryxa.

TEATR. W krótce w Amfiteatrze Łazienkowskim *Wolny Strzelec.*